

Saksframlegg

Ark.:

Lnr.: 8880/22

Arkivsaksnr.: 21/1153-10

Saksbehandler: Marit Lang-Ree Finstad

ALDERSVENNLIG LOKALSAMFUNN

Vedlegg:

- Oppsummering av innsiktsintervju
- Oppsummering fra arbeidsmøte med REF 18.05.22
- Oppsummering fra møte med Friskliv senior 16.02.22
- Oppsummering av enkel undersøkelse om boligpreferanser i alderdommen – gjennomført på innbyggerdagen 01.06.2022
- REFs behandling av saken i møte 14.06.22 ettersendes
- Uttalelse fra Ungdomsrådet

Andre saksdokumenter (ikke utsendt): «Leve hele livet» – fra handlings- og økonomiplanen.

SAMMENDRAG:

En oppsummering av arbeidet med aldersvennlig lokalsamfunn legges fram for kommunestyret.

SAKSOPPLYSNINGER:

Kommunestyret vedtok - i sak **47/21 den 17.06.2021** - å starte en prosess for aldersvennlig lokalsamfunnsutvikling. Dette er en av hovedsatsingene i Helsedirektoratets nasjonale reform «Leve hele livet», og en oppfølging av kommuneplanens samfunnsdel med handlings- og økonomiplan.

Kommunestyret har valgt 4 kommunestyrerepresentanter som har det politiske ansvaret for arbeidet;

- Einar Einstad (SP)
- Paul Kristian Lillelien (SP)
- Viggo Haugen (Bygdalista)
- Helene Dybdahl (AP)

To innbyggerrepresentanter har deltatt i arbeidsgruppa:

- Anne Feiring
- Bernt Wold

Fra administrasjonen har disse bidratt: Kjellfrid Flækken (kommunikasjonsrådgiver), Stine Thallaug Dalane (fysioterapeut Frisklivssentralen), Edel Klaape-Aasdal (enhetsleder kultur og informasjonsforvaltning) og Marit Lang-Ree Finstad (rådgiver folkehelse/levetår).

Det er gjennomført 10 innsiktsintervjuer med innbyggere mellom 50 og 90 år, som bor i ulike deler av kommunen, både sentralt og mer grisgrendt. Oppsummering er vedlagt.

Det er gjennomført gruppesamtale med 12 seniorer i litt ulik alder fra Gausdal som deltar på Frisklivssentralens seniorgruppe. Oppsummering vedlagt.

Det gjennomføres en frivillig spørreundersøkelse om boligpreferanser i alderdommen på innbyggerdagen i kultursalen 1. juni 2022. Resultatet ettersendes saken.

På bakgrunn av innsiktsintervjuene og gruppesamtalen, valgte arbeidsgruppen ut de mest sentrale områdene;

- Gode møteplasser
- Aldersvennlig boligutvikling
- Digital utvikling, og risiko for digitalt utenforskap
- Frivillighet

Disse områdene var sentrale i et arbeidsmøte sammen med rådet for eldre og personer med funksjonsnedsettelse (REF). REF bidro i tillegg med et eget sentralt moment i arbeidet med aldersvennlig lokalsamfunnsutvikling; god alderdom for eldre med psykisk utviklingshemming. (Oppsummering fra møtet vedlagt).

De kommunale tjenestene har også brakt inn behovet for å se på boformer for eldre mennesker med rusutfordringer og med psykiske plager. Antall henvisninger til de kommunale tjenestene knytta til ensomhet og isolasjon hos eldre er økende.

Arbeidsgruppas vurdering av veien videre:

- Det er behov for at ulike aktører sammen ser på mulighetene for å skape enda flere sosiale og trygge møteplasser, både formelle og uformelle.
- Det er behov for å jobbe med aldersvennlig boligutvikling, både politisk, faglig, i areal- og reguleringsplaner, i samhandling med innbyggere og utbyggere. Arbeidsgruppa foreslår felles befaringer til kommuner som har erfaringer med ulike aldersvennlige boligstrukturer og boformer, for å hente erfaringer.
- Digital utvikling: arbeidsgruppa foreslår at Frivilligsentralen er et knutepunkt, som tilrettelegger og koordinator for å fremme digital kompetanse. I tillegg er god nettilgang i hele kommunen en forutsetning for å delta i den digitale utviklingen.
- Frivilligstrategien som skal utvikles i Gausdal bør ha et eget søkelys på seniorers deltagelse i frivilligheten.

Det har i tillegg kommet mange gode og viktige innspill gjennom denne prosessen, som kan tas med videre inn i andre faglige prosesser, planer og tiltak.

KOMMUNEDIREKTØRENS VURDERING og forslag til oppfølging:

Kommunedirektøren vil først takke deltakerne i denne prosessen for godt arbeid og stort engasjement. I det solide arbeidet som er gjort så langt er det kommet mange verdifulle innspill – store og små, og kommunestyret får presentert flere forslag for veien videre i arbeidet med aldersvennlig lokalsamfunnsutvikling.

En ser også at verdien av å jobbe på nye måter – både politisk og administrativt og sammen med innbyggerne – gir stor innsikt i og kunnskap om temaene som belyses.

Kommunedirektøren foreslår at arbeidsgruppens innspill prikkpunkt 1 og 4 tas med inn i arbeidet med frivilligstrategi. Prikkpunkt 3 om digital kompetanse og koordinering får frivilligsentralen til vurdering og oppfølging. God nett-tilgang arbeides det kontinuerlig med både administrativt og politisk.

Den største prosessen – både når det gjelder omfang, utfordringer og aktører er i prikkpunkt 2.

Kommunedirektøren foreslår at en fortsetter den innovative måten å arbeide på ved at kommunestyret etablerer en politisk arbeidsgruppe med medlemmer fra kommunestyret, som skal lede det politiske arbeidet med prikkpunkt 2, - **om aldersvennlig boligutvikling**. I prosessen bør en involvere innbyggere, grunneiere, utbyggere osv., og bruke etablerte og nye medvirkningsarenaer.

Kommunedirektøren vil bistå i arbeidet med ansatte som har ulike kompetanse, inkludert planfaglige ressurser.

Når materialet fra arbeidsgruppen skal opp igjen til politisk behandling i kommunestyret er det kommunedirektøren som legger saken fram for formell politisk behandling.

Kommunedirektøren foreslår at det gjøres følgende

innstilling/vedtak:

1. Kommunestyret takker arbeidsgruppen for gode og konstruktive forslag til veien videre i arbeidet med aldersvennlig lokalsamfunn. Kommunestyret slutter seg til kommunaldirektørens forslag til oppfølging.
2. I forbindelse med temaet aldersvennlig boligutvikling etableres en politisk arbeidsgruppe som skal lede det politiske arbeidet. Til arbeidsgruppen utnevnes følgende medlemmer fra kommunestyrets faste representanter:

Formannskapet behandlet saken, saksnr. 45/22 den 15.06.2022.

Behandling:

Stig Melbø, TPL, satte fram dette forslaget om endring av punkt 2:

«I forbindelse med temaet aldersvennlig boligutvikling etableres en politisk arbeidsgruppe som skal lede det politiske arbeidet. Grøntområder/møteplasser i forbindelse med utvikling av boligområder tas inn i arbeidet.»

Votering:

- Punkt 1 ble enstemmig vedtatt.
- Punkt 2 med endringen til Stig Melbø ble enstemmig tiltrådt.

Innstilling:

1. Kommunestyret takker arbeidsgruppen for gode og konstruktive forslag til veien videre i arbeidet med aldersvennlig lokalsamfunn. Kommunestyret slutter seg til kommunedirektørens forslag til oppfølging.
2. I forbindelse med temaet aldersvennlig boligutvikling etableres en politisk arbeidsgruppe som skal lede det politiske arbeidet. Grøntområder/møteplasser i forbindelse med utvikling av boligområder tas inn i arbeidet. Til arbeidsgruppen utnevnes følgende medlemmer fra kommunestyrets faste representanter:

-